Eduskunnan tarkastusvaliokunnalle

Lausunto eduskunnan tarkastusvaliokunnalle 21.09.2023 K 16/2023 vp Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion vuoden 2022 tilinpäätöksen ja hallituksen vuosikertomuksen tarkastuksesta

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle hallituksen vuosikertomuksen vuodelta 2022 perustuslain 46 §:ssä säädettynä kertomuksena hallituksen toiminnasta, valtiontalouden hoidosta ja talousarvion noudattamisesta sekä niistä toimista, joihin hallitus on eduskunnan päätösten johdosta ryhtynyt.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut kertomukseen sisältyvän valtion tilinpäätöksen sekä valtiontalouden ja valtion taloudenhoidon sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvaukset varainhoitovuodelta 2022 ja antanut tarkastuksestaan Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 6 §:n perusteella eduskunnalle erilliskertomuksen.

Valtion tilinpäätöksen tilintarkastuksen perusteella valtion tilinpäätös vuodelta 2022 on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti. Tilintarkastusten perusteella tarkastusvirasto kiinnittää huomiota valtion talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten vastaisiin menettelyihin, jotka samalla ovat perustuslain valtiontaloutta koskevien säännösten vastaisia. Näistä annettiin kielteinen laillisuuskannanotto 10 kirjanpitoyksikölle. Varainhoitovuodelta 2022 tarkastusvirasto antoi ministeriöiden ja muiden kirjanpitoyksiköiden tilintarkastuksista yhteensä 61 tilintarkastuskertomusta.

Valtion talousarvion toteutumalaskelma on laadittu säännösten mukaisesti. Valtion tuotto- ja kululaskelma, tase ja rahoituslaskelma on laadittu säännösten mukaisesti. Valtion tilinpäätöksen liitetiedot on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla. Valtion keskuskirjanpito on järjestetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Valtion tilinpäätökseen kohdistuvaa sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissa ja tarkastettu valtion keskuskirjanpidon, valtion tilinpäätöksen sekä valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösten tarkastuksen yhteydessä. Lisäksi sisäistä valvontaa on arvioitu taloushallinnon keskitettyjä prosesseja koskevan sisäisen valvonnan tarkastuksessa.

Ahvenanmaan valtionviraston kirjanpidon ja sisäisen valvonnan tarkastuksessa on tullut esiin puutteita, joiden johdosta Ahvenanmaan valtionviraston tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Ahvenanmaan valtionviraston kirjanpidon tarkastuksessa on todettu, ettei talousarviolain 14 §:ssä säädettyä hyvää kirjanpitotapaa ole noudatettu.

Talousarviolain 12 b §:n tarkoittamien eräiden taloushallintotehtävien sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysin yhteydessä ja tarkastettu palvelutuotannon prosessien tarkastusten yhteydessä. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen asiakaspalveluprosessien sisäisessä valvonnassa on todettu puutteita, joiden johdosta palvelukeskuksen on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Hallituksen vuosikertomuksessa raportoidaan olennaisilta osin säädösten edellyttämistä asiakokonaisuuksista. Talousarvioesityksen yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista raportoidaan riittävällä tavalla, mutta toiminnallisen tuloksellisuuden ja kustannusvaikuttavuuden raportoinnissa on puutteita. Hallitusohjelman keskeisimpien tavoitteiden toteutumisesta kerrotaan kattavasti. Kestävän kehityksen yleisestä tilasta raportoidaan vuosikertomuksessa hyvin. Ministeriöiden raportointi kestävän kehityksen toimista omilla hallinnonaloillaan antaa aiempaa paremman kuvan toimien tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO
PORKKALANKATU 1 | PL 1119 | 00101 HELSINKI
PUH. 09 4321 | WWW.VTV.FI

Julkista taloutta käsitellään hallituksen vuosikertomuksessa pääosin kattavasti. Julkisen talouden rahoitusasematavoitteiden kuvaus on suppeaa. Valtiokonsernin taloudellisen aseman raportointia kokonaisuutena tulisi vahvistaa.